Ч. 68 (14.611)   Львів, неділя 28. березня 1937.   Opłata pocztowa uiszczona gotówką.   Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Мусоліні йде на уступки

ХОРВАТАМ І СЛОВІНЦЯМ!

В останньому пакті між Італією та Югославією є точки щодо славянських меншин в Італії. Італія, ідучи на уступки Югославії у політичній ділянці, згодилася м. ін. привернути права хорватської і словінської мови у церковній і шкільній ділянці. Помилувано теж 28 словінців, що перебували в італійській тюрмі.

Ці уступки мають велике значіння з двох оглядів: показалося, що проблема національних меншин, хоч ніби „внутрішня" даних держав, всетаки має міжнародній характер і навіть тотальна фашистівська держава допускає розмову про свої меншини, — а далі, виявилася ще раз живучість національних колективів, що не дають себе засимілювати ніякому режімові.

Полекшання долі хорватів і словінців в Італії здобуде Італії симпатії в усіх недержавних народів у світі.

Перед мілітарним союзом Югославії з Італією?

РИМ, 27. 3. ПАТ. Кореспондент „Трібуни" обговорюючи італійсько-югославянський договір, пише, що обі держави ніколи не виступлять проти себе. На думку автора між обома державами може дійти до мілітарного союзу. Вкінці підкреслює, що Італія та Югославія повідомляли про свої розмови Німеччину, Австрію, Мадярщину та Альбанію.

„Джіорнале д' Італія" звертає увагу, що Югославія признала італійську імперію не оглядаючись на Лігу Націй і виявила бажання співпраці з Італією. В підписаних договорах не покликуються на Лігу Націй і тому вони є поза її рямцями. Політичний договір з постановами припинити всяку акцію проти територіяльної цілости обох договірних держав означає, що Італія та Югославія рішили зліквідувати ірредентистичні рухи, замкнути шлях закордонній пропаґанді, що шкодила інтересам обох держав. Договір поправить положення італійської меншини в Дальмації та умовини життя славянських меншин у провінції Венеція-Джіюлія тому, що оба уряди візьмуть під увагу національні і господарські умовини прикордонного населення.

Велика Британія концентрує свою фльоту на Середземнім Морі.

НАПРУЖЕНІ ВІДНОСИНИ МІЖ АНҐЛІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ ПОГЛИБЛЮЮТЬСЯ.

Остання промова Мусолінія і заява амб. Ґрандія на засіданні комітету неінтервенції довели несподівано до напружених відносин між В. Британією та Італією. По промові Мусолінія вернувся негайно до Льондону мін. Іден і відбув нараду з членами уряду. По нараді уряд рішив переґрупувати воєнну фльоту на Середземнім Морі. Британська адміралція наказала виїхати кільком воєнним кораблям з анґлійських портів та переґрупувала деякі воєнні кораблі в портах і базах Середземного Моря. Подробиці потягнень британської адміралції тримають у тайні, а преса дістала вістки, що розміщення воєнної фльоти на Середземнім Морі вимагає напружене міжнародне положення. Анґлійські бази в Ґібральтарі зміцнено воєнними кораблями матірньої фльоти. Крім того анґлійський уряд вислав декілька воєнних кораблів на Мальту. З другої ескадри анґлійської воєнної фльоти на Середземнім Морі вислали панцирник „Ґалятеа" до Тунісу. Туди вислали теж декілька підводних човнів. Одночасно анґлійський уряд відкликав візиту трьох анґлійських воєнних кораблів, що в найближчих днях мали відвідати Аячіо і Палермо.

Повний розвал большевицького промислу.

МОСКВА, П.А.Т. „За індустріялізацію" запевнює, що не зважаючи на пресеві алярми положення в Донецькім басейні не покращало. Праця не зорґанізована, машини якслід невикористані, а з випадками не ведеться боротьби.

З 250.000 вантажних і 50.000 особових самоходів, що їх мають совхози і колхози, половина не відремонтована, бо нема запасних частин. Самоходова фабрика ім. Сталіна та Горковська запевняють, що не можуть виробляти запасних частин, бо самі переводять у себе реконструкцію. „За індустріялізацію" тим невдоволена і пише, що фабрика ім. Сталіна завертала навіть з дороги вислані запасні частини, бо вони були потрібні до нових самоходів. Те саме діється з бочками бензини. Плян продукції виконали ледви на половину.

НІ ЛІКВІДАЦІЯ КОМІТЕТУ НЕ ПОМОЖЕ.

Большевицький уряд наказав зліквідувати державний комітет при раді народніх комісарів, що означував рід і розмір збору. Функції місцевих орґанів комітету виконуватимуть районові комісії та директори машино-тракторних стацій. Функції центрального комітету передано урядові національної господарки. Зате комісаріят хліборобства буде означувати простори під засів.

Німеччина та мир на Заході.

Берлін, у березні 1937.

Майже три тижні минули вже від дня, коли німецький уряд передав анґлійському і французькому амбасадорові у Берліні відповідь на їх ноту в справі становища Німеччини до проблеми мира і безпеки в Европі. У міжнародній пресі все ще йде дискусія на тему цієї відповіди і тому варт подивитись, як німецька опінія представляє і насвітлює ці проблеми, преважні для цілої Европи і її будучности.

Насамперед треба зазначити, що німці співпрацюють тісно у всіх західно-европейських питаннях з Італією. Воно скріпляє німецьку позицію і каже більше рахуватися з її домаганнями, тим більше, що Німеччина вказує на свої добрі взаємини з Італією, як на доказ, що вона готова кожної хвилини до співпраці також з іншими державами. Однак з другого боку ця однозгідність поведінки разом із італійською імперією викликує цілу низку сумнівів на Заході Европи та ускладнює розвязку актуальних проблем. Тут слід коротко насвітлити підхід Анґлії і Франції до тих актуальних питань.

Німецький та італійський уряд предложив проект нового „льокарненського договору", себто ґарантії теперішнього територіяльного стану у західній Европі. Це мав би бути договір між Німеччиною, Францією і Бельгією, у якім ці держави ґарантувалиб собі взаїмно свої теперішні границі, а з другого боку Анґлія й Італія малиб ґарантувати той договір окремим пактом. Отже мир був би забезпечений у західній Европі всіми компетентними великодержавами

Але англійський і французький уряд досі завсіди відкидав таку концепцію, нібито вже перестарілу, головно з двох причин: через нехіть до Італії (відродження римської імперії) та через втручання Совітів у проблеми европейської політики, наслідком договору з французами у 1935. р.

Англійсько-італійські взаємини, не зважаючи на т. зв. „джентельмен-еґрімент“ щодо „статус кво“ на Середземному Морі, не є такі добрі, щоб Англія підписала якийнебудь договір, на якого підставі Італія гралаб таку саму важну ролю, як вона. Англійці вважають теж неможливим дати Італії якісь рівновартні гарантії, що й Німеччині. Найбільше, на що англійський уряд може дати свою згоду, це був би договір між Францією, Німеччиною і Італією, яким ці держави гарантували би взаємно свої границі та який на випадок конфлікту між Англією і Італією не давав би змоги двом іншим державам заступитись за Італією.

Французи теж відкидають німецьку пропозицію, але з інших причин, як Англія. Вони хотять осягнути максімум для своєї безпеки і, виходячи з догми про неподільність европейського миру, домагаються втягнути у майбутній договір вже раніш заключені пакти, себто свій договір з Малою Антантою і з Совітами. Таким робом Франція вяже льокарненський пакт з організацією „колективної безпеки“ в цілій Европі.

Правда, ніхто у Німеччині не хоче під теперішню хвилину якоїсь війни. Всі сили спрямовані тут на економічне оздоровлення і боротьбу за сирівці, потрібні для німецької економіки. Німецький канцлер у неодній своїй промові заявляв, що хоче мирним шляхом здобути рівноправність теж на економічних ділянках міжнародного життя. Нова німецька чотирорічка є доказом, що ці заяви були щирі. Тому не можна сумніватись, що коли німці здобули свою політичну рівноправність мирними способами, то вони будуть триматись цієї своєї тактики у справах чисто економічного характеру. А проте вони не можуть згодитись на такі пропозиції Англії і Франції, які вязали би їм руки і не давалиб змоги дальше продовжувати свою незалежну зовнішню і подекуди й внутрішню політику.

Засаднича причина, яка ріжнить погляди німців і французів, це справа совітського договору. Німці, випереджуючи закид, що вони доктринери, зробили були французам у своїй останній пропозиції зперед трьох тижнів велику уступку. Вони — мовляв — є готові заключити з Францією новий пакт при рівночасній його гарантії з боку Італії, на засадах давнього договору з Льокарно, навіть тоді, коли Франція лишиться дальше при своїй совітофільській політиці. Але за ніяку ціну вони не можуть згодитись, щоб французько-совітський договір втягати до нового західно-европейського пакту. Німці аргументують так: коли дійсно між Францією і Совітами нема тайних клявзуль, то вони не потребують дальше обстоювати виповідження французько-совітського договору. Правда, німецька пропозиція ставить одну важну передумовину, а саме, щоб на випадок якогось конфлікту якась справді безстороння інстанція рішала, чи Німеччина заатакувала якогось приятеля Франції.

На тему цієї передумовини розпічнуться правдоподібно дуже складні і довгі балачки між Берліном, Парижем і Льондоном. Поняття „провокації“ є дуже неокреслене і вже у випадку італійсько-абісинської війни довгі тижні політики дебатували у Женеві, чи інцидент в Уаль-Уаль був провокацією Італії, чи ні. А далі чи підпільна робота Комінтерну, який має свій осідок у Москві, на терені Німеччини не є провокацією? Чи не провокують Совіти німців безпідставним видерештовуванням німецьких підданих на своїй території? Такі і подібні питання можуть колись стати рішальними для майбутньої невтральної комісії і тому ясна є вага цієї передумовини для будучих переговорів.

Виринає ще одно питання: З кого має бути зложена така невтральна комісія? На німецький погляд Ліга Націй на таку ролю не надається; вона вже основно оскандалилась при подібних нагодах і втратила зовсім свій авторитет. Німецька пропозиція лишає це питання відкритим, але можна догадуватись, що німцям булоб дуже на руку, колиб англійці разом з італійцями творили у даному видадку таку комісію, бож вони є рівночасно гарантами забезпеки мира.

Пропозиція німецького й італійського уряду поставила справу мира і безпеки у західній Европі на зовсім нову площину. Німці зробили французькій опінії дуже велику уступку і тому можна сподіватись, що західні великодержави будуть зовсім поважно застановлятись над цими новим проектом.

Але остаточний успіх політичних розмов між Вільгельмштрассе, Ке д'Орсей та Давнінг-стріт, буде залежати від того, чи англійська і французька опінія відмовляться від свого дотеперішнього становища, опертого на доктринах версайської Европи і чи зможуть поставитись свідомо на шлях нормалізації західно-европейських відносин, при рівночаснім позитивнім становищі до нової великодержавницької Німеччини. Така ревізія дотеперішніх поглядів Франції і Англії лежить в інтересі всього культурного світа, отже також в інтересі українців.

Ю. Андрійків.

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ.

За раціоналізацію наших господарств.

Коли поглянемо по наших селах і приглянемося до способів господарювання наших селян то побачимо досить невідрадне явище. Морг землі, як колись так і тепер, родить пересічно 8—10 кірців збіжжа. Більшість селян далі традиційним способом управляє ріллю та веде стару збіжеву господарку. Ми й далі у всіх важніших ділянках господарства залежні від чужого посередника. Щоправда, на культурно-освітньому і кооперативному полі маємо вже поважні осяги, та матеріяльні наші здобутки як нації, у відношенні до нашої величини, ще дуже, а дуже скромненькі.

Ми, щоб дорівняти народам західної Европи, мусимо багато дечого перескочити, поминути, не вільно нам тратити часу на експерименти, які вже хтось робив, тільки приймити чужий досвід, розуміється добрий, за свій. Сучасне життя вимагає від нас щораз більше зусиль, щораз більше видержливости, солідарности та впертости у виконанні наших господарських плянів. Як колись вся наша увага була спрямована виключно

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 23

Українські політики

1907—1914. р. р.

(Докінчення)

ОМЕЛЯН ПОПОВИЧ.

Син православного священника в Путилові на Буковині, який національно був байдужий; мати його була з українського роду. Та ні вчителі румунської мови ні румунізатор катехит не зробили з нього румуна — сильніший був вплив матері і товаришів українців. Ось так написав Омелян Попович про своє походження у своїх споминах.

Він покинув гімназію і вступив до державної учительської семинарії в Чернівцях, де всі народні школи були тоді німецькі; наука української мови була в них тільки надобовязковим предметом.

На початку свого учителювання написав Попович український буквар, уложений методично, що був премійований буковинською краєвою шкільною радою і введений в буковинських народніх школах у 1884. р. Як став учителем, вписався зараз у члени „Руської Бесіди“ в Чернівцях і в 1878. р. увійшов до виділу того товариства. Від 1879. р. переняв він редакцію **календаря Бесіди“** і вів її майже 40 років.

Провідником народовецької організації буковинських українців був тоді скарбовий урядовець **Іван Тимінський**. Він перший дописував до „Діла“ у Львові та разом з професором університету Гнатом Онишкевичем старався оживити політичне товариство „Руську Раду“ в Чернівцях. Він дбав, щоб у Чернівцях станув **„Народній Дім“** і в 1885. р. причинився багато до заснування газети „Буковина“; він приєднав **Осипа Федьковича** дати для неї свій підпис як першого її редактора та писав для цієї газети вступні статті*).

Опісля прийшов до Черновець професор університету **д-р Стєпан Смаль Стоцький** і давав вступні статті, а Омелян Попович у перших шістьох роках дбав головно і безплатно про всі інші статті до „Буковини“. Підчас світової війни прийшлося Омелянові Поповичеві (в 1915. р.) ще раз редагувати „Буковину“ у Відні. І робив він це прегарно.

*) У своїх споминах згадує Омелян Попович, що одного разу спитав Федьковича, як погодити його побожність — бо він що неділі і свята бував у церкві — з тим, що він до своїх веселих пісень („Як засяду, братти коло чарки...“) втягає святих ба й Бога. На це Федькович відповів: Як чоловік веселий, то й з Богом жартує...

В 1892. р. став Омелян Попович повітовим інспектором шкіл, а в 1895. р. покликали його на референта до Краєвої Шкільної Ради в Чернівцях, де відтак доручили йому **інспекцію всіх українських народніх шкіл на Буковині**. В тому часі переробив він свій буквар на народню мову і фонетичний правопис та уложив другу читанку і граматику для народніх шкіл.

Згодом при нових виборах до буковинського сойму в 1911. р., доходить представництво українців у соймі до числа 14 націонал-демократичних послів. Головою Українського Клюбу став Микола Василько, заступником маршала краю о. Теофіль Драчинський, членами Краєвого Виділу Омелян Попович і професор Єротей Пігуляк. Всі українські справи були в їх руках.

З посади народнього вчителя вийшов Омелян Попович своєю послідовною, ідеольогічно доцільною працею на передове становище педагога і політика і станув на Буковині побіч Миколи Василька і д-ра Степана Смаль Стоцького. Це дуже добрий приклад для наших учителів.

По світовій війні, прогнаний обставинами-подіями з рідної країни, — як сам каже у своїх споминах, — подався Омелян Попович на посаду шкільного референта у „Рідній Школі“ у Львові та дістав її в 1922. р. В 1929. р. уступив він з „Рідної Школи“ з причини лихого стану здоровля на своє власне прохання. Так припинилася його праця, а з нею небавком і його життя...

на боротьбу з неграмотністю,на поширення культурно-освітньої праці, то тепер мусимо щораз більше думати над тим, якби двигнути наше село, наш нарід матеріяльно. Треба з приємністю ствердити, що національна свідомість у нас дуже поступила вперед. Наш пересічний селянин може знанням дорівняти вже і західноевропейському селянинові. Часто стрінете селянина, що знає не лише історію України, а й історію всесвітню, слідкує пильно за світовою політикою, за подіями в Еспанії, Абісинії, тощо. Коротко кажучи, наш селянин вже дуже багато знає, тільки має одну важну хибу, яка ціхує нас усіх, мало вміє. Нам нераз здається, що ми всі господарські розуми поїли, що нема розумніших від нас і тупцюємо на одному місці. Під господарським оглядом ми недалеко втікли від наших батьків, з тією хіба ріжницею, що наші батьки багато дечого не вміли, а ми не хочемо вміти.

До раціональної господарки нам чомусь дуже важко взятися. Не хочемо навчитися видерти зі землі подвійну кількість збіжжа, нам тяжко плекати раціонально корову, щоб видістати від неї більше молока. Замісць расових курей у нас часто по подвірю увихаються „ворони“, які ні на мясо, ні на яйця не оплачується тримати. Черпати дохід з пасіки, саду чи рибного ставу та з кожного шматка землі не багато нас уміє. А до того можна дійти і то без більшого вкладу гроша і кожний господар міг би краще виглядати, колиб тільки хотів. Та саме того хотіння нам недостає, недостає нам тієї сильної і твердої волі діяння. Наша воля мягонька, як тісто, як глина і ми мусимо її перетопити на ґраніт.

Господарська ділянка була у нас віками занедбана. Ми нічого крім порпання в землі не вчилися, і тепер мусимо все це надробити. **Не слів, а діл нам треба!** Саме тут має українська молодь поле до попису, поле до чину. Треба навчитися працювати і інших учити як і що робити. Треба по селах провідників, піонірів, які ділом показувалиб, як поліпшити наше господарство, як піднести матеріяльний добробут нації. Бо нація без сильного господарства, без матеріяльних засобів не може рахувати на політичну незалежність, бо колиб навіть таку незалежність здобула, то її не вдержить. Матеріяльний добробут народу не є його ідеалом, а одним з найконечніших засобів у боротьбі за ідеал нації. Німеччина програла світову війну тільки тому, що під господарським оглядом не була приготована до такої довгої війни. Наша програна теж має початок у недорозвитку нашого господарського життя, торговлі та промислу.

Початок праці у нас є, зробив і робить її далі „Сільський Господар“ своїми гуртками Хліборобського Вишколу Молоді. Одначе широкий загал цієї праці часто не доцінює. А шкода. Ця справа мусить стати масовою, нею мусять зацікавитися всі культурно-освітні товариства в краю, а також старше громадянство мусить давати напрям роботі, щоб не було однобічности. Мусимо навчитися не тільки організувати ріжні громадянські імпрези, але мусимо чином показати, що вміємо також господарити на своїх господарствах.

Пишу про це саме тому, що починається весна і требаб подумати про дальшу господарку. В багатьох місцевостях треба повести кампанію за зміною господарки. В усіх підміських селах і куплевих околицях треба рішуче перейти на городину. Городина принесе далеко більші приходи, як збіжжя чи щось іншого. Підгірські села повинні занятися на більшу скалю садівництвом і пасічництвом. В горах найкраще поплатне буде плекання овець і годівля молочної і мясної худоби. З рослин здається булоб побажане розвести управу лену.

Де є подостатком паші та зорганізована „Районова Молочарня“ там найкраще перейти на молочну господарку. Для ілюстрації наведу цікаві приклади з господарки збіжевої та молочної. Раз по кооперативній анкеті мав я таку розмову зі середньо-заможним господарем:

— Як живете — питаю — тепер серед тої господарської скрути?

— Якось дихаю — відповів запитаний — і зовсім не маю причин до нарікання, бо живу краще від моїх сусідів, які навіть завидують мені.

— Кілько маєте поля? — питаю.

— Три морги. Чотири роки тому провадив я збіжеву господарку та переконався, що збіжева господарка не поплачується. З морга засіяного жита я зібрав 7 кірців, що на гроші далоб около 140 зол. З пів морга пшениці мав я 300 кг., або 75 зол., з пів морга ячменю теж вимолотив яких 300 кг., або на гроші 60 зол., а з морга засаджених картопель зібрав я 60 кірців, що представляло вартість около 300 зол. Разом приходи мої з поля виносили коло 600 зол. Соломи не рахую, бо треба було дати корові дещо зїсти, трохи на покриття господ. будинків і на гній. Корова давала мені коло 2 л. молока денно — саме для власної потреби.

По довшій надумі, під впливом одної господарської наради, рішив я змінити спосіб господарювання і перейти на годівельно-молочну. Купив собі добру корову — ту з двома літрами молока продав і почав молочну господарку.

Тепер маю три добрі молочні корови, які дають мені приблизно по 16—18 л. молока денно.

За 1936. рік я продав за посередництвом Районової Молочарні 16.200 л. молока на суму 1.550 зол., за телята вторгував 90 зол. а за надвишку обірника 40 зол. Разом вторгував 1.680 зол. Пісним молоком годував я свині, за які теж вторгував 300 зол., та кури принесли мені доходу 25 зол. Мої приходи виносили за рік 2.005 зол. Крім того я мав чим добре згноїти поле, яке теж принесло мені кращі приходи. Садив я і сіяв переважно пашні рослини та збіжжа стільки, скільки мені потрібно для власного вжитку. Удержання коров, крім того, що зібрав я з поля, коштувало мене ще 450 зол., або іншими словами, корови дали мені приходу 1.555 зол., що робить приблизно 125 зол. місячно.

— Гадаю, — говорив далі мій співбесідник — що при такім приході з господарства можна сяк-так жити. І коли інші нарікають, то я кажу, що вони лінтяї, бо я не маю чого нарікати — замісць нарікати, я працюю, а вільні хвилини присвячую на читання господарської преси і літератури, бо лише при її помочі зможу ще краще розбудувати своє мале господарство.

На тому закінчив я розмову. От таких господарів нам треба більше, а тоді всі злидні згинулиб з наших сіл. Та таких на жаль ще не багато.

Андрій Качор.

СКАНДИНАВСЬКІ ДЕРЖАВИ ЗМІЦНЮЮТЬ ПРИЯЗНЬ.

БЕРЛІН, ПАТ. Зі Стокгольму надійшли вістки, що у квітні ц. р. відбудеться зїзд міністрів закордонних справ скандинавських держав у Гельсінках. На нараді обговорюватимуть головні проблеми міжнародньої політики, що висунулись від останньої конференції скандинавських міністрів закордонних справ.

Італія затіснює приязнь з арабами.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Після подорожі Мусолінія до Лібії та обіцянок арабському населенню італійська кольоніяльна влада підготовляє тепер низку нових розпорядків на доказ прихильного і толеранційного відношення італійців до арабів у Лібії. Тепер підготовляють проект амнестії на зразок недавно оголошеної в Італії. Амнестія обійме також політичні провини. Влада задумує теж створити новий кольонізаційний уряд для місцевого населення,що буде приділювати лібійським арабам терени для кольонізації і даватиме їм кредити. Задумують теж поширити компетенцію арабських судів, що їх виконують начальники арабів.

Переговори між Німеччиною і Чехословаччиною.

Орган чехословацької партії „Венков“ повідомляє, що в Берліні кружляють постійно вістки про підготовні переговори у справі договору про ненапад між обома державами. „Венков“ підкреслює на основі інформацій з достовірних джерел, що ці берлінські вістки правдиві. Зате передчасні є поголоски, немовби чехословацький посол у Берліні д-р Мастни вже переговорював з канц. Гітлером у справі невтральности Чехословаччини.

70-ліття Преосв. Григорія Хомишина.

Дня 25. березня ц. р. відсвяткував український Станиславів 70-ліття життя Преосв. Кир Григорія Хомишина. Рано в год. 9. відправив Преосв. Кир Іван в асисті крилошан: о. ректора д-ра А. Бойчука, о. сен. Лободича й о. пароха Луцика торжественну архиерейську Службу Божу. Співав хор питомців духовної семинарії. Після заамвонної молитви виставлено Найсв. Тайни та відспівано „Тебе Бога хвалим" і при кінці Служби Божої многоліттє владиці. Катедральна церква була переповнена старшим громадянством і шкільною молоддю українських середніх і народніх шкіл. У перших лавках сиділи представники релігійних і культурно-освітніх товариств та учительські збори.

Після Служби Божої в год. 11.30 влаштувала молодь всіх українських шкіл святочну академію в честь достойного Солевізанта. На її програму зложилися точки: 1. Привіт Владиці — злучені хори українських гімназій. 2. Промова — уч. VIII. кл. С. Ганушевський. 3. Прісовський: Українська шумка ч. 1. — орхестра української державної гімназії. 4. О. Кабарівська: „Божа воля" — збірна декламація учениць вселюдної школи СС. Василіянок. 5. Б. Лепкий—Я. Барнич: Село — хор дітей школи СС. Василіянок і М. Шашкевича. 6. Б. Лепкий: Доли — декламація Гаврищак Марти, уч. VIII. кл. РШ. 7. Бортнянський: „Велія слава Єго" — злучені хори українських гімназій.

Безпосередньо після академії представники духовенства і світських установ складали в канцелярії епископської консисторії побажання для Преосв. Кир. Григорія на руки Преосв. Кир Івана Лятишевського.

Німецькі епископи про моральну опіку над дітьми

БЕРЛІН, ПАТ. Німецькі католицькі епископи видали пастирський лист у справі моральної опіки над дітьми і молоддю. В листі підкреслюють, що почуваються відповідальні за вдержання моральної опіки Церкви в цій ділянці і з найбільшою журбою бачать, що урядові розпорядки спинюють навіть розвиток харитативних дитячих осередків. Тому теж слабне співпраця родини і Церкви у вихованні наймолодших поколінь. Далі підкреслюють, що у вихованні дітей усувається віроісповідні елементи, себто ослаблюється тісний звязок релігії і життя. Сподіються, що католицькі батьки й опікуни на випадок потреби обстоюватимуть приміщування дітей в католицьких дитячих осередках. Епископи прирікають їм допомогу і дбатимуть про католицьку харитативну місію в лічничих і відпочинкових заведеннях дітей.

КОНФЛІКТ ВАТИКАНУ З НІМЕЧЧИНОЮ ЗЛІКВІДУЮТЬ.

„Юнайтед Прес" запевняє на основі інформацій ватиканських кол, що в найближчих кількох тижнях дійде до злагіднення конфлікту між Німеччиною і Ватиканом, що виринув після останньої енцикліки св. Отця. Німеччина обмежиться до формального протесту. Німецький уряд підкреслить, що енцикліку оголошено саме у хвилині, коли заносилось на поправу взаємин між Ватиканом і Німеччиною.

Перед візитою мін. Чіяно в Анкарі.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Політичні кола мають вістку, що мін. Чіяно задумує незадовго виїхати до Анкари, щоб ревізитувати турецького міністра закордонних справ Арраса. Дати турецької візити покищо не устійнили.

Під градом летунських бомб.

САЛЯМАНКА, 27. 3. ПАТ. Головна кватира національних військ комунікує, що літаки збомбардували Гуеску і Сарагосу. Є численні жертви зпоміж цивільного населення. **На всіх фронтах поза стріляниною спокійно. До національних військ перейшло багато міліціянтів. На мадридськім фронті червоні зробили несподіваний напад на відтинку Маха да Гонда. Наступ відбили, червоні мали багато ранених і сімох убитих. На відтинку Аравака теж відбили наступ.** На фронті Кордови гарматня стрілянина.

ФОРТИФІКУЮТЬ КАТАЛЬОНІЮ.

САЛЯМАНКА, 27. 3. ПАТ. Червоний уряд призначив на фортифікаційні праці в Катальонії 63 тис. невстів. **До Мексику приїхала катальонська делегація і договорилась з мексиканським урядом про доставу великої кількости зброї і воєнного матеріялу.**

ЧЕРГОВА КРІЗА В КАТАЛЬОНСЬКІМ УРЯДІ.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Компаніс заявив журналістам після засідання хенералідаду, що кріза в уряді є доконаним фактом. **Не сподіється, щоб у найближчих днях міг повстати новий уряд.**

Ревізії й арештування в Перемишлі.

В пятницю 25. березня ц. р. перемиська поліція перевела ревізію в ремісничій бурсі ім. Ів. Жовніра. По переведеній ревізії арештували урядовців ремісничого консуму „Надія", інж. Козіцького і Лаха Пантелеймона, караного чотиролітньою вязницею за комунізм. Арештували теж двох бурсаків, Івана і Володимира Войцешків. При арештованих поліція найшла, як кажуть, більшу скількість комуністичної бібули.

Рівночасно поліція арештувала в Перемишлі коло 20 жидів-комуністів.

Канц. Шушніґ їде до Італії.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Кружляють поголоски, що канц. Шушніґ приїде до Італії негайно по Великодні і стрінеться з Мусоліні ем або в Рокка деллє Камінате або в Римі. Політичні кола здогадуються, що канц. Шушніґ обговорить з Мусоліні ем такі справи: 1) ділання австрійсько-німецького договору з 11. липня 1936 р. у звязку з полемікою німецької преси з австрійською та недавною візитою мін. Нойрата у Відні, 2) поворот Габсбургів що у звязку з промовою канц. Шушніґа 14. лютого ц. р. і двома статтями відомого італійського журналіста Гайди на сторінках „Джіорнале д' Італія" викликав непорозуміння між італійською й австрійською опінією; 3) висліди будапештенської візити канц. Шушніґа і 4) висліди білгородської візити гр. Чіяно.

З листів до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

В 65 ч. з дня 25. березня ц. р. Вашого цінного часопису в рубриці „З листів до Редакції" Ви помістили письмо Управи видавничої кооперативи „Вогні", в якому зроблено органові Союзу Українок „Жінка" низку неслушних і необоснованих закидів. Просимо Вас уділити й нам ласкаво гостинности у Вашому часописі для отсього вияснення:

У згаданій заяві Управи кооперативи „Вогні" пишеться, немовто „Жінка" вживає проти „Вогнів" неправильних засобів пресової полеміки і політичної боротьби, які „тенденційно розбивають український суспільно-громадський організм".

Стверджуємо, що ні Союз Українок ні часопис „Жінка" ніякої політичної боротьби з „Вогнями" ніколи не вів і не веде. Також від полеміки з „Вогнями" ми постійно ухилялися, хоч неураз були ними зачеплені (нпр. у листопадовому числі „Вогнів" за 1936 р. — у дуже незаслужений і прикрий спосіб). Щойно в останньому числі „Жінки" з 15. березня ц. р. ми вперше зареагували на статтю „Вогнів" п. з. „Капітолійська вовчиця чи нянька?", в якій „Вогні" в дуже нельояльний спосіб полемізували з п. Зінаїдою Мірною. „Вогні" не тільки викривлювали думки п. Мірної, інсинуючи їй твердження, яких вона ніколи не сказала, але й **подавали у знаках наведення цитати, яких у статті п. Мірної зовсім не було.** Ми назвали такі методи „нечесною грою" та вважали своїм обовязком станути в обороні поважної заслуженої діячки, бувшого члена Центральної Ради в Києві, члена Президії Українського Жіночого Конгресу у Станиславові, голови Українського Жіночого Союзу в Ч. С. Р. і секретарки Всесвітнього Союзу Українок, яка по твердженням „Вогнів" легкодушно ставиться до життєвих завдань жінки та бачить свій ідеал „у скількості цяцьок, що висять на ній" та „у скількості умебльованих покоїв".

Як з цього видно, закид, немов би вживані нами засоби розбивали український суспільно-громадський організм, зовсім нестійний і свідчить про те, що „Вогні" у невідповідальний спосіб кидають образи.

З приємністю приймаємо до відома теперішню заяву кооперативи „Вогні", що їх журнал визнає засади чесної гри. Треба ці засади не тільки „всюди беззастережно заявляти й обстоювати", але теж **їх у практиці притримуватись**, а тоді не буде причин до прикрих інцидентів.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ ЦЕНТРАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА СОЮЗ УКРАЇНОК У ЛЬВОВІ:

Мілена Рудницька, голова. — **М-р Ірина Ґурґула** за секретарку.

ЗА РЕДАКЦІЮ ЖУРНАЛУ „ЖІНКА":

Олена Федак Шепарович, відповідальна редакторка.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

За орієнтацію в нашій господарській розбудові.

Живемо в часах виїмково важких з господарського боку, в часі замкнених кордонів, заповнених внутрішніх ринків, зменшеної покупної спроможности населення. В таких умовинах нема місця на експерименти, тому державна влада не дозволяє на спонтанічний, ліберальний розвиток господарського життя, лише звертає його примусово в доцільному напрямі. Щораз то нові держави беруть у свої руки господарське життя своїх громадян та вводять у себе „кермовану господарку".

Не вдаємося в економічну оцінку того так розповсюдженого нині явища, бо все одно недержавна нація не має змоги імперативно кермувати своїм господарським життям, хіба що найбільше орієнтувати його радою, як це діється в демократичних державах. Спеціяльні державні само-

врядні та приватні установи студіюють там ринок і конюнктуру та відповідно орієнтують продукцію та торговлю. Найінтензивніше працюють вони над експортом, бо це важна ділянка торговлі: за закордонним ринком не легко слідкувати з огляду на віддаль, незнання мов, тощо. Крім того експортові можливости дуже рухливі, бо підпадають під вплив не лише чисто господарських факторів, але й політичних, що на внутрішній ринок мають лише посередній вплив; кожний уряд може їх основно змінити звичайним адміністраційним актом.

Розбудова промислу і торговлі для заспокоєння внутрішнього ринку не вимагає там такої опіки, бо господарське життя в добре загосподарованих державах спонтанно добре наладнане і достроєне до потреб та можливостей краєвого ринку, що їх пильно студіюють фахово освічені провідники більших підприємств. Вони мають змогу координувати свої інтереси та пляни і накидувати їх меншим підприємствам звадяки господарській організації (концентрація та інтеграція) і системі порозумінь (картелі, синдикати і т. п.).

У нас господарська ділянка находиться ще в ембріональному стані, тому й не може вона послуговуватися відповідним знанням ані організацією. Тому не диво, що часто у нас купець чи промисловець менше знає краєвий ринок, як на Заході добрий експортер закордонний. Ось чому в нас саме внутрішня господарська розбудова вимагає дбайливої орієнтації, що зберегла би нашу господарську енергію і звернулаб її в найбільше доцільному, найбільше творчому напрямі.

Про вагу орієнтації господарської розбудови свідчить обставина, що і в нас найшлись уже люди, які піднялися тої праці. Маю на думці Комісію розбудови Українського Промислу при У. Технічному Т-ві. Мабуть не одно підприємство завдячує свій початок та розвиток цій комісії, хоч її члени заняті своїм фаховим ділом, тільки невеличку частину свого часу можуть присвячувати завданням Комісії, бо вона не розпоряджає ніякими засобами.

„Показ" виробничих можливостей, що його на днях зможемо оглядати — це також діло зга̀даної Комісії. Очевидно, годі поминути мовчки заслуги нашої кооперації і Союзу У. Купців та Групи Промисловців при цьому Союзі у справі орієнтування молодих підприємців у торговельних та промислових можливостях. Але є це діяльність доривочна, а через те не може вповні вдоволити потреб, що їх висуває життя.

Щоби поставити господарську орієнтацію на належному рівні, необхідно віддати її спеціялістам-економістам, що посвятили би цій праці ввесь свій час, не потребуючи шукати інших заробітків. Господарська орієнтація вимагає дуже багато знання і часу. Економіст, що нею займається мусить мати глибоку теоретичну освіту і вміти її практично пристосувати, студіюючи під господарським кутом нашу дійсність, та вірно оцінюючи її можливости й потреби. Накресливши загальні напрямні нашої господарської розбудови, треба вміти їх розробити у подробицях та конкретно означити, які підприємства мають у нас вигляди, у якій скількости, в яких розмірах та в яких місцевостях чи околицях. Тому, що — як ми це давніше ствердили — в нас часто беруться до основування підприємств люди без належної підготови, не вистане їм назвати сам рід підприємства, що його слід оснувати, їм треба дати ще й деякі необхідні інформації з ділянки приватної економії, а саме: якого капіталу вимагає дане підприємство, якої організації, приміщення, виряду, персоналу і т. д.

Така установа — назвім її інститутом господарської орієнтації — опирала би свою працю на фаховій літературі та періодиках, але головним її засобом були би студії нашого терену шляхом анкет, ведених через кооперативну сітку та через організаційні клітини Союзу краєвих Купців. У важніших справах треба би мабуть доповнювати їх навіть спеціяльними поїздками. Частину вислідів праці можна би публікувати у фаховій пресі, а відомости, які не повинні дійти до відома чужим суперникам, треба би подавати до відома тільки зацікавленим одиницям, безпосередньо чи організаційним шляхом.

Чи ту працю виконалаб одна людина, чи требаб їй помічників і чи ті помічники мусіли би бути поважні наукові сили чи вистарчили би молоді асистенти — ті питання вимагають довшої застанови, а можливо, що розвязалоб їх лише життя. На всякий випадок утримання інституту господарської орієнтації коштувало би місячно лише кількасот золотих. Здається, що наша кооперація, яка має тисячі службовиків та наші зорганізовані самостійні підприємці, яких також є вже тисячі, можуть здобутися на той не дуже великий, а такий необхідний видаток.

М-р Б. Галайчук.

З нашої кооперації.

ПЕРЕНЕСЕННЯ ДОМІВКИ РСУК.

В днях 30. і 31. ц. м. переносить РСУК свої бюра з дотеперішньої домівки при вул. Міцкевича 12 до нової домівки в Домі Української Кооперації при вул. Техніцькій ч. 1., де займе покищо партер і перший поверх. Другий поверх ще не викінчений. Найближчий доїзд до нової домівки РСУК з головного двірця трамваєм ч. 1 до рога вул. Потоцького, потім попри будинок техніки на вул. Техніцьку.

КООПЕРАТИВНА РАДА У ВАРШАВІ ЗА СТВОРЕННЯМ КООПЕРАТИВНОЇ ПАЛАТИ.

Кооперативна Рада у Варшаві ухвалила на своїй плenарній сесії 17. ц. м. між іншим також резолюцію, в якій звертається до міністра скарбу за створення законодатною дорогою Кооперативної Палати, яка спиралася би на таких засадах як інші інституції господарської самоуправи та за такою зміною Кооперативного Закону, яка перелила би більшість функцій Кооперативної Ради на проєктовану Кооперативну Палату.

Кооперативна Рада мотивує свій внесок тим, що 1) державні чинники щораз то більше господарсько-адміністраційних функцій доручають господарським самоуправним органам, 2) Промислово-Торговельні Палати, до яких є кооперативи приналежні, репрезентують інтереси підприємств зі зовсім іншою суспільною і господарською підставою і тому не тільки не боронять якслід інтересів кооператив, які є господарськими організаціями широких мас консументів, дрібних рільників і продуцентів, але нераз виступають проти цих інтересів, 3) Кооперативна Рада, з огляду на свою конструкцію не може виступати супроти публичних чинників в обороні інтересів кооператив і репрезентувати кооперативи на терені інституцій, зложених з представників господарської самоуправи.

КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ НА ВОЛИНІ.

З ініціятиви ґмінної ради в селі Дятковичах на Рівенщині організується там перша на Волині кооператива здоровля.

КООПЕРАТИВА МОЛОДІ „ПЛАСТ".

Кооператива молоді „Пласт", яка цього року святкувала своє 10-ліття, виказала в 1936 р. гарний розвиток. Обороти кооперативи за останній рік зросли з 85.000 на 102.000 зол. Кооператива веде два відділи, а саме: відділ продукційний і відділ спортовий. В продукційному відділі кооператива випускає на ринок порошок до печива, ванїліновий цукор, мелене коріння, фарбу на крашанки і олійки.

Ведення спортового відділу було більш тяжке з огляду на те, що цей відділ вимагає більшого оборотового капіталу. І хоча сезон зимовий в 1936 р. не був дуже добрий, то всеж таки обороти цього відділу зросли помітно. Відділ цей став вповні рентовним і має вигляди на дальшу розбудову. Кооп. „Пласт" проваджть тепер 2 спортові крамниці при вул. Городецькій і Руській. Новістю є введення в розпродаж кооп. „Пласт" роверів з українською маркою: „Дністер". Тепер працює в кооперативі 10 до 15 людей, це переважно молодь а від заснування кооперативи виплачено працівникам около 70.000 зол. Хоча обороговий капітал кооперативи дуже скромний, кооп. „Пласт" закінчила 1936 р. біляновою надвишкою 5.000 зол.

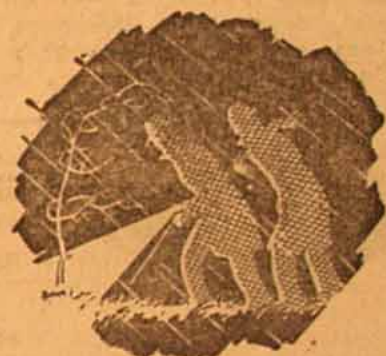

РУХ ЧЛЕНІВ В РСУК

В днях 4. і 11. ц. м. приняла Дирекція РСУК три нові кооперативи, викреслила з членів Т-ва 1 кооперативу і видала згоду на зареєстрування 8 новозаснованих кооператив.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Недокінчені твори продовжувані іншими.

Коли вчений працює над якимсь винаходом довгі роки, а смерть перериває йому працю, інші часто можуть її продовжувати. Неодин більший малярський твір, недокінчений мистцем на стінах святині або іншої будівлі, кінчали його учні. На недокінчені твори великих композиторів розписували навіть міжнародні конкурси з великими нагородами. З літературними творами це трапляється рідше. Літературний твір звязаний завадто тісно з особистими переживаннями автора, щоб можна його продовжувати; коли він перерваний, тоді часто навіть не знаємо, в якому напрямку автор хотів його повести.

А проте з народньої словесности ріжних народів знаємо, що поеми початі одними досплівували інші. Великі лицарські епопеї були здебільша твором довгого ряду співців. Деякі дослідники вважають теж „Іліяду" за такий збірний твір; коли раз була устійнена форма оповідання, тоді один починав змальовувати дальші події там, де попередній зупинився.

Коли Шілер передучасно вмер, залишивши нескінчену драму „Деметріюса", Гете довгий час носився з думкою закінчити її в честь утраченого свого молодого друга. Та його вічно відтягали від цього сміливого задуму інші, власні праці. Чи нпр. його „Іфігенія" теж не була наче продовженням Гомерової „Іліяди"? Багато письменників вічно вертається до деяких мотивів своїх попередників, немов би хотіли їх закінчити. Кілько маємо Фавстів, Тристанів і Дон-Жуанів!

Коли Гете в 1821. р. мав видати другу частину „Молодечих років Вільгельма Майстра", найшовся автор, який видав її сам, описавши роки бурлацтва В. Майстра по свому. Еспанець Авелянеда зробив те саме з II-ою частиною „Дон-Кіхота", випередивши Цервантеса, який працював над своїм твором поволіше, довгими роками. Траплялось нераз, що хтось видавав продовження твору другого автора, щоб його осміяти. Так було з „Вертером", який у ріжних памфлетах не вмирав трагічно, а жив по дурному; так було і з „Фавстом", якого II-у сатиричну частину написав відомий швабський естет Фр. Теодор Вішер. На славну колись повість Беллямі „Погляд на світ із року 2000" появилось в Англії сатиричне продовження від того місця, де повість кінчиться, щоб показати, що все на землі кінчиться не раєм, а хаосом. В Англії у свій час ішла на сцені сатира на „Нору" Ібсена; Нора вирятувавши свою індивідуальність з „родинної вязниці" стала суфражисткою і причиною нужди та трагедії свого чоловіка та дітей.

А всеж мало є таких прикладів, як закінчена повість колись популярної письменниці Марліт „Дім сови" зпід пера В. Гаймбурга, коли ні критика ні читачі не помітили чужої руки. Едмонд Гонкур, що всі твори писав спільно із своїм братом Жілем, після його смерти взявся до зовсім інших тем, не закінчуючи спільно початих творів. Кілька років тому кілька відомих французьких письменників написали до спілки повість, з яких кожний давав інший розділ, не порозуміваючись з попередником.

У нашій літературі ніхто не пробував закінчити деякі поезії Шевченка, повісти Франка, оповідання Коцюбинського або Лесі Українки. Такі спроби, коли йде про твори великих письменників, майже завсіди засуджені на невдачу. Крім цього вони не мають ніякої вартости як літературні твори, хіба, щоб їх автори були теж великими письменниками. Факт, що Гете не докінчив песи Шіллера, хоч мав цей намір, вказує найкраще на недоцільність такої спілки. Багато французьких драматургів пише до спілки песи з яких один доповнює другого — але в таких випадках частіше маємо до діла з торговельною спілкою ніж із справжньою творчістю.

Великий мадярський повістяр.

Мадярська література знову звернула на себе увагу в Европі новим письменником. Досі на европейських сценах часто грали песи мадярських драматургів; Герцег, Мольнар, Ленгієль, Біро, відомі і в нас. Ось нове імя Франца Керменді, що три роки тому як дебютант здобув велику міжнародню нагороду повісти в Льондоні за повість „Спокуса у Будапешті". Після минулорічної повісти „Прощання із завтрішнім днем" дав він цього року велику повість „Грішники". Є це історія великого промислового фабриканта Габрієля Бальта, аристократа, дуже інтелігентного, що жениться з великою співачкою. Коли співачка дістає анґажмент до віденської опери, вона розводиться із своїм чоловіком, хоч щиро його любить. Бальта страшенне тужить за нею, не може жити без неї. Жінка вмирає серед таємничих обставин. Підозріння паде на молодого, бідного хлопця Йосифа Магоша, що працює у фабриці Бальти. Все життя цього молодого пролетара — його передучасний розвиток, нужда, уява — промовляють за тим, що він — душегубець. Але фабрикант має докори совісти, що дійсним винуватцем є він сам. Повість кінчиться перед судом, що має розслідити справу. Доля двох людей — міліонера і бідака, дивно сплетена разом. Ця психольоґічна повість визначається незвичайно живим способом оповідання; Керменді вміє зовсім звичайні факти і зовсім сірих людей виводити перед очі читача так, що приневолює його цікавитися оповіданою історією. Це зовсім оригінальний талант, майже без впливів інших письменників.

Рукопис з оселедцем.

Герман Зудерман, відомий німецький драматург, почав з того, що писав оповідання до часописів. Він жив на провінції у Східній Пруссії. Раз, коли написав повість, рішив із нею поїхати до Берліна. По дорозі, в Інстербурґу, мав пересідати. Там він зупинився, рішивши відвідати своїх приятелів у цьому місті. Пішли разом на вечеру, багато випили і Зудерман аж на другий день поїхав до Берліна. Аж там помітив, що рукопису, який поклав був у кишеню, нема. Не мавши грошей, щоб сидіти у Берліні, рішив вернутись до свого села. Знову зупинився у повороті на ніч в Інстербурґу. Настрій його був такий поганий, що пішов до шинку, щоб у горілці найти забуття. Випивши дві-три чарки відчув голод. Пішов до першого ресторанчику і казав собі дати оселедця. Подали йому оселедця загорненого в папір. Коли він глянув на папір, побачив одну сторінку із свого загубленого рукопису.

— Дайте мені більше такого паперу! Кілько його маєте! Я заплачу!

Купець приніс йому цілу скирту купленого вчора паперу. Це була повість Зудермана. Вратувало всього кілька листків, що пішли у світ разом з оселедцями та іншими харчами.

Зудерман урятував свій твір. Це була перша книжка, що зробила його відразу відомим письменником: — „Фрав Зорге".

Хроніка.

7-А ЧАСТИНА ВЕЛИКОЇ ПОВІСТИ.

Відомий французький повістяр Роже Мартен Дю Гар, якого прізвище находимо навіть цього року як франц. кандидата до премії Нобеля, видав 7-му частину своєї великої повісти „Тібо", що має бути хронікою франц. сучасности. Називається вона „Весна 1914" і має 1060 сторінок у 2-ох томах. Найцікавіший з цієї повісти це опис Парижа підчас днів повних тривоги від 30. липня 1914 до 2. серпня. Ці нові два томи написані не менше живо, як попередні, автор знає, чим тримати увагу читача, не нехтуючи інколи мельодраматичними засобами. Постаті зарисовані виразно, нераз зовсім дрібні епізоди мають самі для себе свою поезію, все-ж цілість зливається в одну гармонійну картину.

—o—

Наш літературний конкурс.

Катерина Смерічка. Можливе, що Ви маєте поетичний талант, але прислана Вами фантазія занадто штучна, місцями зовсім незрозуміла. Позбирані Вами та повигадувані штудерні слова часто не відповідають тому змістові, який Ви з ними звязуєте: „потомне рожеє", „одрібка усміху", „жостенний волосій", „прожаліли ніжки" і багато інших.

В. Никифорин. Опис ночі самогубника не тільки безладійний у свому тоні, але й замало літературний.

Михайло Михайлик. „Сестра Маруся" це щось ніби в поезії прозою, без сюжету і без фантазії".

Іна Ґрабер. Радимо писати, але покищо Ваші речі мають тільки настрій, — бракує їм сюжету.

„З чужини". Написане чистою доброю мовою, але нічого в цій історії не діється.

І. Смолій. „Експертиза" не зрозуміла.

„За голосом чуття". Без сюжету, а жаль, бо написане поетично. Шукайте теми.

Кожний справжній твір мистецтва це таємничий, ріжнозначний, під деяким оглядом незглибний символ. Він є таким твором тим менше, чим більше повстав з думки, бо тоді тим легше можна його охопити та зрозуміти, але тоді теж тим швидше він вичерпується і стає непотрібною мушлею, з якої вже вийняли перлу. Т. зв. дидактичний поет дає замісць загадки, яка єдино нас цікавить, голу, пусту розвязку. Поезія має не відцифровувати життя, а його творити.

•

Великих людей завсіди вважали за еґоїстів. Їх „я" втягає в себе всі інші індивідуальности довкола себе, а вони вважають це зовсім природне та невідхильне явище за свідомий замах на них.

•

У драмах без ідеї люди виходять на прохід і надибують по дорозі нещастя.

•

Нехай поезія буде образом, але нехай не торгує образами! Дзеркала не можна скласти із дзеркал.

•

Кожне зацікавлення мистецтвом це потреба брати участь у житті інших людей.

•

Справжній поет такий безсторонній як природа, саме тому, що він природа. А проте його орли мають кігті, щоб могли поривати гадюк і його льви мають лапи, щоб собаки його боялись.

Геббель.

Франція та Анґлія виступлять в обороні червоних?

„Дейлі Мейль“ пише, що Італія не думає виповідати договір з 20. лютого ц. р. у справі висилки закордонних добровольців до Еспанії. Анґлійський уряд шукає виходу з положення, що витворилось після промови амб. Ґрандія. Одначе анґлійські щоденики пишуть, що Франція та Анґлія доставлятимуть червоним військам валенсійського уряду зброю, муніцію і літаки, якщо Мусоліні зломить договір з 20. лютого ц. р.

Недоля вдів і сиріт по священниках.

(ВІДПОВІДЬ НА СТАТТЮ В „ДІЛІ“ Ч. 273.)

Немало втішило мене, що мої слова, поміщені в „Жінці“ ч. 12. і 13. м. р., не розвіялися з вітром попід хмари, але найшли свій відгомін у таких осіб, як Вп. Пані Дзеровичева й Лицинякова. Моя стаття, якщо її уважно прочитати, мала за ціль порушити загал і спонукати його до більшої активности та до більшого зрозуміння незавидної долі, вдів і сиріт. Що комітет, навіть при найбільшій волі й охоті, не може сам зарадити всяким клопотам, звязаним з не дуже фортунно купленим домом, це самозрозуміле. У чому Вп. Пані добачують кривдячі інсинуації з моєї сторони, не можу зрозуміти. Не знаю, чому ножички відізвалися, коли я в цей стіл не стукала?

На закиди, звернені проти мене в „Ділі“ ч. 273., будьто би я не знала правдивого стану життя-буття вдів і сиріт по священниках при вул. Шептицьких 38., відповідаю, що голословно я не посміла би писати. Щойно по довгій надумі я рішилася висказати свою думку про долю тих вдів та написати про це під враженням, якого дізнала я по оглянені їх помешкань. Я не ходила на інспекцію, бо до цього ніхто неме не уповажнив, а вже ніколи мені на думку не прийшло провірювати чужі домівки.

Свого часу завдяки обставинам довелося мені перебути близько два тижні у Львові. Не маючи спромоги нічліґувати в гостинниці, прийшло мені на гадку, чи не моглаб я, за деякою доплатою, на цей час замешкати у своїх чи пак в одної з наших вдів. При цій нагоді побачила я, як вони живуть:

Кімната. Від заходу блимає вікно. В кімнаті два ліжка, в куті кухонка, два кроки від дверей стіл. На столі пяте число лямпи.

До зимної печі тулиться син чи внук, а біля нього сидять дві старушки — скубають піря, щоб, мовляв, заробити собі пару сотиків на сіль чи нафту — словом: образ розпуки!

Чи цього образка мало?! Може подати більше? — то служу іншим разом.

Чи ця картина була для мене нарошно інсценізована, позволю собі сумніватися. Чи це вигадка? Чи може оттак, з доброго дива. Злослива напасть, щоб лише обкидати болотом та підривати працю товариства?! Хоч не привикла до комфорту, цей вид для мене був страшний.

Другий закид: Підписаний комітет чекав від мене „ініціятиви, думки, праці, почину“. Цікаво? Яким правом? Якщоб не було ніякого нашого товариства, був би цей закид зовсім оправданий. Але коли таке товариство істнує, то як собі Вп. Пані представляють мою працю без відома й дозволу Комітету? На зборах 16. X. 1936. р. ясно сказав о. Дзерович, що засновувати Кружки по деканатах воєвідство не дозволило. А моя особа як ростом так і авторитетом за маленька, щоб сама від себе могла зарядити висилку добровільних датків чи уділів. Якщо на селі чи в місті збирають датки на церкву, інвалідів, чи Рідну Школу, мусить той, хто збирає, мати відповідну повновласть. Чи у Львові цього не знають?

Дивно! Автім прошу дати мені уповажнення збирати датки, уділи, прошу дати мені директиви, я радо візьмуся за діло. Ініціятива чейже до виділу належить, а до мене, як здисциплінованої членки, виконати поручене завдання.

Що мешканці дому для вдів не нарікають, а навпаки, задоволені, що й такий дах мають над головою, це я сама у своїм дописі підчеркнула. А що дім задовжений понад міру, то також не моя видумка, бо Вп. Пані пишете, що довгу є коло 4.000 зол., а про це я направду не знала. Що льокатори жиди чиншу не платять, то цю справу обговорювано на зборах Інституту для вдів і сиріт у червні 1936. р. А що в ніякій часописі не находимо згадки про діяльність нашого товариства, крім оголошення про вечерниці, то не моя вина.

Наприкінці подають мені Вп. Пані знамениту раду: небагато роздумувати над долею своїх посестер. Чейже настільки мені ще вільно? Ми знаємо, що Львів не все любить, коли села забирають голос, хочаб у найдрібнішій справі. Але щож? Маймо надію, що по сімох сплячих роках (як чули ми це на зборах) настане сім літ праці, яка без сумніву видасть овочі з користю для вдів і сиріт по священниках.

Марія Коритко.

Холоїв.

По широкому світі.

— Національний уряд у Бурґос признав ген. Кеіпо де Лляно шляхотський титул кн. Маляги за його заслуги.

— В Москві викрили тайну гарбарню. Власника арештували, матеріяли сконфіскували.

КОНСТ. МАЛИЦЬКА. 2

На хвилях світової війни.

У ТЮРМІ І В ДОРОЗІ НА ЗАСЛАННЯ.

В ночі з 17. на 18. лютого 1915 року почалися арештування львівських українців військовою владою. Арештовано кількадесять люда, в тому числі і мене і запроторено всіх у тюрму, спершу при вул. Казимирівській, опісля на Баторія. В тюрмі тримали нас до 28. травня, себто три і пів місяця. Ротмістр Лазовський, який переводив зі мною слідство (таки наш землячок з Поділля) дивувався, защо нас вязнять і яка це та страшна наша „програма“. А єдиною нашою провиною було, що всі ми були мазепинці і з нашими доморослими „русскими“ не витали російської армії хлібом-сіллю.

У тюрмі найшлися люди обох полів і ріжних станів, поруч з нами, і таки разом з нами найгіршого сорта людці, справжні злочинці, злодії і повії. Через натовп людей і погані санітарні умови в тюрмі на Баторія появилися недуги: чорна віспа і тиф. День-у-день когось виносили з камери до шпиталю, а звідтіля дуже часто вже й на повне визволення із земних оков.

І в тому пеклі пробували ми більш трьох місяців без надії на краще, бо зі світа доходили нас невеселі вістки. 21. березня упав Перемишль і в душу вкрадається тривога: а що, як справді Росія переможе на всіх фронтах і закує і нас у те ярмо, що в ньому стогнуть наші брати придніпрянці? А там на тюремному подвірі щодня когось вішають, розстрілюють, ніч-у-ніч лунає бренькіт кованих кайдан. Вже зняли з нас усіх фотоґрафії, відтиснули моїх десять пальців на поліційній плитці, а кінця не видати.

Великдень! Виходжу уперше з камери-одиночки вниз до товаришів, щоби разом з ними вислухати богослуження. Надворі весна розцвитає — що вона нам принесе?

Починають нас сильніше сторожити — значить, москалям „не везе“. Коли їм щастило в бою, ставали для нас дуже ласкаві й обіцювали свободу, а тепер воєнне колесо щастя повернулося не в їх бік. Зачуваємо стріли, гук гармат доходить аж до нашої камери. Газети, які нелеґально попадають нам у руки, приносять тривожні для москалів вістки. Австрійці наближаються під Перемишль. Сам начальник тюрми признається, що він як заяць спить сторожко з відкритими очима: „Сьогодні тут, а завтра, Бог зна, де будемо“. Переживаємо хвилини тривожного дожидання, надії і зневіри. „Може нас випустять? а може надійдуть наші і нас визволять?“ Та наші йшли і не дійшли, а нам галицький ґубернатор уже виготовив засуд: „На Сибір! В Єнісейськ!“

„Сибір!“ і на душі похололо. Знали ми те страшне слово досі тільки з книжки Кенана і з польської літератури, якою опихали нас колись у школі. І уява малювала безмежні сніжні тундри, непролазні тайґи і закованих у кайдани людей у копальняних шахтах. Та не сам Сибір нас лякав, а страшно нам було розставатися з рідним краєм у непевности, як рішиться доля України.

Та покищо наша львівська чотирнацятка бадьоро пускається у світ. Я була єдиною жінкою між тринацяткою мужчин, мабуть на те, щоби зберегти їх від фаталізму містичного числа. Зі мною їдуть: Отці Доктори Боцян, Горникевич і Соболь, д-р Володимир Охримович, д-р Микола Шухевич, редактор Юліян Балицький, Микола Курцеба, Осип Неділка, брат Йосиф Ґродський, Ґеруляк, Івашко, Іван Стецків і Грицків (з Богданівки). Соняшнім ранком виїхали ми на фірах під конвоєм через Личаківську рогачку. Мали зі собою тільки те, що найпотрібніше з одежі й білля, бо казали, великих пакунків брати не вільно тому, що доведеться мабуть далі йти етапом пішки.

Ідемо, а слідом за нами гремлять уже австрійські та німецькі гармати і десь у глибині душі прокидається тихенько надія: „А ось по дорозі відібють нас з полону“. Минаємо картини рідного краю: Підберізці, Куровичі, Глиняни, Русилів. За Олеськом прощає нас Підлисецька Гора біла з високим Шашкевичівським хрестом — Цішки, Пониквиця Мала зі статуєю св. Йосафата та польським написом: „Święty Józafacie męczenniku, broń nas od schyzmy, jej ciemnoty i niewoli“. А там Броди, Радивилів і ми 3. червня у таку ясну вечірню годину вїжджаємо широкою шосою в московську землю. А коли і як будемо її знову переїздити?

З возів пересідаємо тепер на залізницю та їдемо без зупинки до Києва. Тут пакують нас до Лукіянівської тюрми, де стрічаємо багато знайомих, між іншими о. Фединського з Любіня й буковинського інспектора Спинула. У Києві занявся нами Український Комітет з па-

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

Недавно під проводом президента міста д-ра Станислава Островського відбулося засідання Ради Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові, на якому Дирекція представила справоздання з діяльности Каси за 1936 рік.

На підставі справоздання стан вкладів на кінці року 1936 був зол. 54 міліонів, від яких виплачено титулом відсотків понад 2,5 міліонів золотих. На понад 108.000 вкладкових книжечок, що є в обігу, майже 67.000 книжечок є на вклади до 50 зол., а книжечок на квоти понад 5.000 зол. є всього 2.000. Ті цифри доказують, що каса має контакт з дуже широкими колами населення Львова і свою діяльність опирає на малих ощадниках, яких дрібні ощадности організує в міліонові капітали.

Таку діяльність поважно влекшують касі відділи, а саме при вул. Городецькій 60 і Жовківській 75, які дають змогу користати з каси також мешканцям передмість.

У звітовому році полагоджено у відділі вкладок (Централі і Відділах разом) 317.241 сторін, себто пересічно понад 1000 сторін денно.

Кредитова діяльність Каси це 27 міліонів у довгорочинцевих гіпотечних і комунальних позичках. 17 міліонів у векслевих позичках і біжучих рахунках та майже на 2 міліони позичок, виданих Міським Заставничим Заведенням, яке є сполучене з касою.

Це заведення, яке віддає послуги найбіднішому населенню міста Львова дрібними позичками, призвало у звітовому році 45.618 позичок, до висоти зол. 50.—, 24.601 позичок до висоти зол. 300.— і лише 343 позичок понад зол. 300.—. Заведення полагодило за рік 142.922 клієнтів, себто пересічно 510 клієнтів денно.

Резервові фонди Каси — які є доказом розважної господарки інституції — мають майже 6 міліонів себто около 12% вкладів. Від січня 1936 р. Каса, розуміючи трудну ситуацію довжників, обнизила опроцентування гіпотечних кредитів до 7%, а відповідно також і до иншого роду кредиту, що хоч і вплинуло на обнижку осягненої білянсової надвижки до 154.00 золотих, але принесло поважну полекшу для тих, що користають з кредиту Каси мешканців міста Львова.

З білянсової надвишки призначено 102 тис. зол. на дальше побільшення запасового фонду Каси, 14 тис. зол. на резервовий фонд Міського Заставного Заведення, 7 тис. зол. переказано згідно з приписами закону на гарантійний фонд Кас ощадностей, а решту квоти зол. 31 тис. призначено на суспільні цілі, з чого 21 тисс. зол. на покриття решти коштів будови школи для дітей загрожених сухотами в Брюховичах.

Для вигоди працюючих кол, а передовсім купецтва продовжила Каса від квітня м. р. час урядування у Відділі вкладок Централі до години 19.30 так, що ті кола мають тепер змогу полагоджувати вплату льокат після замкнення своїх варстатів праці.

— **Тримісячний курс крою і шиття жіночих і дитячих одягів** починає Кооператива „Труд“, Львів, Ринок 39. Зголошення до 5. IV. 1937.

— **Заходом Марійського Товариства Пань** відбудуться Реколекції для інтелігентного жіноцтва в семинарицькій церкві у Львові, вул. Коперника ч. 36. в днях 5-го до 11-го квітня ц. р. Подробиці в афішах. З огляду на обмежене число місць в церкві, участь у реколекціях тільки за картами вступу, що їх видаватиме Марійське Товариство Пань, вул. Руська 10, партер, тиждень перед реколекціями, від год. 17—19 кожного дня.

— **Показ виробів рідного промислу в Любачеві** влаштовує Філія Союзу Українських Купців при співучасти Кооп. Осередка в Олешичах під протекторатом Союзу Українських Купців і Промисловців та Центросоюзу від 7—18-го квітня ц. р. в усіх салях дому „Просвіти“ в Любачеві. Вступ на показ безплатний. Оплата за участь у виставі 5 зол. від одного кв. м. Зголошувати свою участь до 1-го квітня ц. р., а станки, експонати, рекламові матеріяли і т. п. надсилати до 3-го квітня на адресу: Філія Союзу Українських Купців у Любачеві.

— **Новий український хор у Львові.** Недавно зорганізувався новий мішаний хор під назвою „Український Студіо-хор“ під орудою М. Колесси. У склад хору входять найкращі співочі сили. Метою цього хору є плекання української народньої а також сучасної пісні. Хор зорганізований на професійних засадах. Уперше виступить цей хор 4. квітня ц. р. у Великому Театрі, де відспіває „Вечерниці“ Ніщинського.

— **Заборона великодньої стріляннини.** Львівське городське староство пригадує про заборону стріляннини підчас Великодних Свят — 10 днів перед і 7 днів по святах. Виновників каратимуть гривною до 500 зол., або 14-денним арештом. За малолітніх відповідають родичі або опікуни.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** У днях 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15. 16. 17. 19. 20. 21. 22. 23, 24, 26, 27, 28, 29 і 30. квітня ц. р. будуть відбуватися на військовій стрільниці в Замарстинові вправи військових відділів получені з гострим стрілянням. Загрожений стрілами пояс буде обставлений військовими стійками. Наказам стійок мусять всі прохожі повинуватися.

— **Знижкові залізничі білети підчас латинських свят.** У днях 28. і 29. ц. м. видаватимуть на всіх більших залізничих стаціях знижкові залізничі білети до стацій на відтинках: Вапениіце-Глембіце, Микушевичі-Звардон, Гутиско-Елесьна, Суха-Закопане, Рабка-Живець—Рабка-Зарите, Жегестів-Криниця, Розлуч-Сянки, Сколе-Лавочне і Надвірна-Вороненка. Білети, які матимуть приблизно 40 проц. знижки важні будуть на поспішних поїздах без доплати за поспіх і в моторових експресових поїздах за доплату купону на місце. Поворот може відбутись не пізніше, як 10 днів від дати дня виставлення білету. Знижкові білети не потребують ніяких посвідок.

— **Арештували ендецького діяча Гертиха.** У звязку з вибухом петарди в льокалі Строннїцтва Народового у Вильні, влада перевела масові арешти серед ендецьких діячів у Вильні. З Варшави повідомляють про арешти і ревізії серед тамошніх ендеків. Ревізії відбулись у 40 льокалях народової і оенерівської організації. Арештували двацятьскілька осіб. Між ними теж відомого ендецького діяча Гертиха і редактора „Варш. Дзенніка Народового“ Петрицького.

— **Маршал Сьмігли -Ридз на почтових марках.** Фабрика вартісних паперів дістала вже портрет маршала Сьміглого-Ридза із якого виконають нові почтові марки. На цих марках буде портрет маршала Сьміглого-Ридза в урядовім однострою. Цей портрет буде на двох найбільше поширених марках за 25 і 55 сот.

— **Сензаційний політичний процес на Волині.** Небавком відбудеться на Волині, як читаємо в польській пресі, сензаційний судовий процес проти 43 членів організації „Український Народній Козацький Рух“, які буцімто при помочі одної із сусідніх держав приготовляли збройне повстання проти польської держави. Провідником цілої акції був імовірно б. полковник армії гетьмана Скоропадського Іван Волошин з Горохова. У порозумінні із закордонними українськими діячами зорганізував він цілу акцію, подібну до акції О. У. Н. Централею тієї акції було Мінхен, куди виїхав Волошин, залишивши як свого заступника Григорія Карасюкевича, який буцімто зорганізував 24 станиці з 700 людей. Метою організації є створення незалежної української держави на давніх козацьких засадах. Станиця складалась бодай із 20 реєстрованих козаків. Станиця, яка числила 130 осіб, творила хутір. Хуторами кермував окружний отаман. Зібрані гроші відсилали до мінхенської централі. Кара-

НОВИНКИ.

— Тому, що вчора видали ми число „Діла“ на 16 стор. і що через польські Великодні Свята Ш. Передплатники дістануть газету з запізненням, а кіоски в неділю будуть зачинені — видаємо нині число лише у розмірі 10 стор. Зате в понеділок число знову вийде в нормальному розмірі.

— **Відвідайте всі Показ можливостей розбудови рідного промислу**, що відбудеться у Львові при вул. Костюшка ч. 1а. І. пов. в днях від 28. березня до 5. квітня 1937., в годинах від 10. рано до 8. веч. Вхід **другою брамою** (1а) як до „Нового Часу“. Вступ за добровільними датками. 1—7

— **Т-во „Акад. Хор Бандурист“** у Львові з нагоди 30-ліття свого іствування (1906—1936) рішило видати ювилейний альманах. З цією метою звертається до бувших членів Т-ва, щоб надсилали матеріяли (фейлетони, спомини й ін.) і збірні знимки, — а до Вп. Панів Диригентів Хору і Вп. П. Ів. Тиховського, першого голови, д-ра Я. Карпевича, 25-го голови, щоб ласкаво переслали свої знимки на руки п. Шухевича Юрія у Львові, вул. Косинерська 18а, найпізніше до дня 25. квітня ц. р. Кошти пересилки та прислані знимки зобовязується Т-во якнайскорше звернути. — Львів, 25. березня 1937. — Редакційна Колегія. 529 1—3

— **Хочете мати гарно і дешево вичищений** чи покращений плащ, сукню, костюм, то віддайте вже сьогодні до своєї механічної пральні **„АТА“, Львів, вул. На Байках 15, Бляхарська 21, Зелена 31.** З провінції присилайте почтою.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо“) **поручає ковдри,** матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., **матраци по 6 зол.** 1799 100-100

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна ч. 3.,** тел. 254-46. Приймаю футра літом до перехования.

— **Приймаю пацієнтів** у мому заведенні Львів, вул. Сикстуська 17, тел. 265-73 від 9—1 і від 3—6.30, в неділю і свята за попереднім замовленням. Пльомби, золоті, плятинові і емальовані корони, штучні зуби в золоті, кавчуку і нержавіючій сталі. Регуляція зубів, що криво ростуть. Полекші в сплатах. — **Насс.**

нею Дмитровою Дорошенковою і виробив нам у влади дозвіл їхати далі не етапом, а тільки під конвоєм на власний кошт. Конвойні були таки наші українці-салдати: височезний ростом, повнолиций, все усміхнений Митрофан і блідий, стрункий, тихий Петро. Не забуду їх ніколи. Такі добрі, вважливі, услужні були вони для нас, стільки свободи лишали нам у дорозі, що іноді приходила мені думка, чи не нароком дали нам їх київські українські урядники, щоб ми мали змогу втекти по дорозі. Але куди тікати серед чужої нам Московщини?

У тиху зоряну ніч покидаємо Київ і переїздимо наші губернії, стрічаючи скрізь на стаціях наші сільські жінки та дівчата в українських барвистих строях. А там Курськ, Орел, Бахмат, Конотопи, Михайлів Хутір, Зерново, Москва. Затримуємося в ній цілу днину і свобідно ходимо по місті, оглядаємо Кремль і сотні золочених церков. Під Ярославом переїжджаємо „матушку-Волгу“ і ось ми уже в корінній московській землі. Низькі дерева, чатинні і березові ліски, а ночі стають ясні-білі, північні ночі, що опівночі ясні гей серед дня.

У Вологді витає нас на двірці осілий тут на засланні отець шамбелян Юрик. Минаємо Галич, Витку, Перм, береги уральської річки Сильви, що нагадує нам наші околиці над Дністром або Бистрицею. По дорозі переганяють нас вагони з вояками та гарматами, що їдуть у Галичину „на позиції“, на бій з нашими. Стрічаємо і наших полонених, найбільше німців, чехів словаків. Коротка одноденна зупинка в Єкатеринбургу і 12. червня переїздимо границю Уралу.

(Далі буде).

сюкевич перевів реорганізацію, поділивши партію на сотні, десятки і пятки. У найближчім часі мало прийти до тісної співпраці ОУН і УНКР. Один із підсудних відповідатиме за вбивство поліцая Поляка підчас облави.

— **Кінові новини.** Треба було аж латинських Великодних свят, щоб кінові львівські програми трохи поправилися. Крім Марлени Дітріх, що своїм іменем притягне неодного до „Саду Аллага“, на афішах появилася королева екрану Грета Гарбо, що покаже нам свою „Камелієву Даму“ в кіні „Касіно“. Звеличники малої Шерлі побачать її в новій фільмі в „Марусенці“. У „Химері“ виступить у фільмі „У соняшному сяйві“ Кепура, у фільмі, яку заповів „Атлянтік“ гратиме на фортепіяні Падеревський, що вперше згодився грати для фільми. Фільма „Пенні“ в „Европі“ має теж свої прикмети, а в „Копернику“ і досі після місяця не сходить з екрану „Шарша легкої бригади“.

— **Краєва хроніка.** В Делятині арештувала поліція 47-літнього Івана Аксюка зі Смодного п. Косів під замітом вломів до церкви в Дорі, Яремчі й Лоєвій. — В Калуші зліквідували страйк мулярів, яким признали підвишку від 30 сот. до 1 зол. за годину праці.

— **Важне для Пань Дому.** Неоцінена книжечка з приписами Д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня пече сама“ можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях, книгарнях та у заступників фірми Еткер. Знижена ціна 80 сотиків. Книжечка є неоцінена передовсім перед близькими святами, бо дає багато приписів на печиво, тощо.

Спорт.

ТУРНІР ЧОТИРЬОХ ДРУЖИН

На грищі Погоні відбудеться в неділю 28. п. м. цікавий футболевий турнір чотирьох найкращих дружин.

В год. 3. попол. грають:

Україна — Гасмонея.

В год. 4.30 грають:

Погонь — Чорні.

Всі дружини виступлять у своїх найкращих складах. Другого дня грають у год. 3. попол. переможені з собою і в год. 4.30 переможці.

ЗАГ. ЗБОРИ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Пригадуємо, що загальні збори філії К. Л. К. у Львові відбудуться в неділю 11. IV. ц. р. в год. 10. рано в домівці „Молодої Громади“ при вул. Коперника 21. — **Виділ.**

Театри.

Український театр Йос. Стадника

ТЕРНОПІЛЬ:

28. III. „Синя квітка“, музична картинка з життя У. С. С. Д. Николишина, музика М. Гайворонського.

Понеділок, 29. III. „Манон“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ТОВМАЧ:

28. III. Шаріка.

29. III. Дівча з Маслосоюзу.

Український Театр „Заграва“

КАЛУШ-ЗАГІРЯ:

28. III. Тарас Шевченко.

29. III. Мурашки.

Великий Театр:

Неділя 28. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“ з Іриною Айхлерівною.

Понеділок 29. III. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Подружжа“; год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“ з Ір. Айхлерівною.

КІНА.

АПОЛЬО: „Аллагів город“ з Марл. Дітріх і Чарл. Боером.

АТЛЯНТІК: „Місячна соната“ з Ігн. Падеревським.

ВАНДА: „Родина Ротшильдів“, „Напад на Конго“.

ҐРАЖИНА: „Царевич“ і з Мартою Еґерт.

ЕВРОПА: „Три сестри Пенні“.

КАСІНО: „Камелієва жінка“ з Гретою Ґарбо.

КОПЕРНИК: „Шаржа легкої бригади“ (Кримський орел).

МАРУСЕНЬКА: „Багате бідниятко“ із Шерлею Темпель.

МЕТРО: „Княжна чардаша“ з Мартою Еґерт і „Чудо-діти“.

МІРАЖ: „Володар підводного царства із Льон Чанеєм.

МУЗА: „Сан Франціско“.

ПАЛЯС: „Ординат Міхоровський“ з Тамарою Вишневською.

ПАН: „Варвара Радивилівна“ із Смосарською.

ПАКС: „Ядвіґа“ з Ядв. Смосарською.

РАЙ: „Буде краще“ із Щепком і Тоньком.

СВІТ: „Виправа на планету Монго“ та „Каїн і Мабель“.

СТИЛЕВЕ: „Сам на сам“ з Павлею Веселі і ревія.

ТОН: „Чорний Граф“ із Патом і Паташоном і додатки.

УТІХА: „Малий король“ і ревія.

ХИМЕРА: „В соняшному сяйві“ з Ів. Кепурою.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Бостон“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 28. березня 1937.

Берлін (357) 10.30, 12.00 Музика, пісні на сопран, 18.45 Весела двофорт. музика, 20.00 Весняний вечір танку, **Братислава** (299) 11.15 Орх., спів, 18.20 Циг. музика, **Будапешт** (550) 12.30 Орх. концерт, 15.50 12.30 Орх. концерт, 16.50 Джез. двофорт. музика, 17.00 Циг. музика, 18.30, 19.00 Концерт, 22.30 Циг. музика, **Відень** (507) 9.30 Великодня прогулька, муз., спів, 11.45, 12.00 Симф. концерт, 15.40 Камер. музика, 17.35 Розр. концерт, 19.10 Давні та нові пісеньки, 20.05, 21.00 Весела авдиція, **Дайтшляндзендер** (1571) 9.00 Безжурний муз. поранок, спів, 14.00 Для дітей, 17.30, 18.00, 19.00 Гарні мельодії, 20.00 21.00 Вагнерівський концерт, хор, солісти, орх., **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття: авд. для дітей, **Ляйпціг** (382) 20.00 21.00 „Доротея“ оп. Фетерлінґа, **Міляно** (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. авд., **Мінхен** (405) 9.30 Форт. рецитал, 12.00 13.00 Легка музика, 14.00 Для дітей, 16.00 Розр. концерт, арфа, тенор, саксофон, 20.00, 21.00 Італ. оп. музика, 22.30 Танк. музика, **Прага** (470) 8.00 Концерт, 12.20 Оп. мельодії, 15.10 Пісня весняних вод, рапсодія Каспара з муз. Модра, **Радіо Парі** (1648) 11.00, 12.00 Легка музика, 14.15, 16.00 Спів, 17.00 „Юда“ містерія Мішеля з муз. Шеле, 18.00, 19.00 Легка музика, 20.40 Вок. концерт, **Рим** (421) 17.00, 19.00 „Ре ді Ше Максім“ оп. Марія Кости, 21.00, 22.00, 23.00 „Льодолета“ оп. Масканія.

Понеділок, 29. березня 1937.

Берлін (357) 10.30 Шубертові твори, спів, музика, 14.00 Веселі мельодії, орх., 19.00 Серенади, солісти, 20.00, 21.00, 22.00 „Ля фініта джардінієра“ оп. Моцарта, **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 14.00 Циг. музика, 15.30 Сольо на клярнеті, 20.50, 21.00 Орх. концерт, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Орх. концерт, 15.20 Октет ф-дур Шуберта, 19.25 Скрипкові дуети, 19.55, 20.00, 21.00 „Заїздний дім Під Білим Конем“ оп. Бенацького, 22.30 Танкова музика, **Дайтшляндзендер** (1571) 11.30 Фантазії на орґ. Вірліцера, 14.00, 16.00 Музика, 18.00, 19.00 Гарні мельодії, 20.00, 21.00 „Танок великодніх яйчиків“ вес. вечір танку, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00 20.40 Розр. концерт, 21.00 Інстр.-вок. концерт, **Мінхен** (405) 12.00 Військ. орх., 14.45, 15.00 Барит., скр., форт., 20.00, 21.00 Вечір танку, **Прага** (470) 17.10, 18.00 „Еґмонт“ драма Гетого з муз. Бетовена, 19.00, 20.00, **Радіо Парі** (1648) 11.00, 12.00 Легка музика, 14.15, 18.40, 19.45 Спів. рецитал, 15.00 Авд. для дітей, 16.30, 17.00, 20.40 Вок. концерт, 19.00, 20.00 Скрипка, 21.45, 22.00, 23.00 „Малий Фавст“ оп. Ерве, **Рим** (421) 17.15, 20.40, 22.10 Розр. музика, **Штутгарт** (523) 20.00, 21.00 „Боккачіо“ оп. Зуппе.

Вівторок, 30. березня 1937.

Берлін (357) 18.00 Розр. музика, 19.10 Нар. пісні, 20.10 Квінтет на дві скр., дві альт. та віол. ф-дур Брукнера, **Білгород** (437) 18.30 Рос. романси, 22.15 Нар. пісні, **Братислава** (259) 21.00 Оп. арії та дуети, **Будапешт** (550) 12.05 Нова скрипкова музика, 12.50 Спів. рецитал, 21.00 Легка музика, 22.05 Концерт смичк. квартету, **Відень** (507) 13.10 Популярна музика, 15.15 Муз. авд. для дітей, 15.40 Для жінок, 17.20 Пісні й арії, Максей сопран, 17.40 Спів. рецитал А. Фляйшера (баритон), 20.00, 21.00 Великий концерт бажань, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.30 Весела авд. для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Балади Леве (Г. Май бас), 19.00 Розр. музика, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.00 Розр. музика, 21.08 22.00, 23.00 „Осудження Фавста“ оп. Берліоза, **Мінхен** (405) 8.30, 9.00 Музика, 12.00 Розр. музика, 17.20 Пісні (альт, барит.), 20.10 „Чар голосу“ вок. авд. (барит., сопр. альт. **Прага** (470) 17.30 Форт. рецитал Калчева-Данева (Болгарія) 18.20 Концерт солістів, **Радіо Парі** (1648) 14.15 Спів. рецитал, 17.30, 18.45, 19.45 Вок. концерт, 18.30, 19.30 Скрипка, **Рим** (421) 17.15 Розр. музика, 18.00 Оповідання, 20.00 Оповідання, 20.40 Неаполітанські пісеньки.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 28. березня 1937.

8.00 Сигнал часу й пісня, 8.03 Концерт військ. орх., ок. год. 10.30 (після богослуження) Розривкова музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Святочна ревія, орхестра, 14.15 Для дітей: Циганський мазурок, 14.35 Нар. капеля, спів, 15.35 Театр Уяви: „Веслав“ Каз. Бродзінського, орхестра, 16.15 Концерт солістів: Вермінська сопран, Міхаловський бас, скрипка, форт., 17.15, 18.05 Танкова музика, орх., 19.00 Мішаний концерт: цитрове тріо, флет. 19.45 Літер. хвилинки: Л. Жиповський: Байки та сатири, 20.00 Концерт Данового хору, 20.30 Авд.: „Пан Ковалевський у пеклі“, 21.05 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія (І. дія) з гр. пл., 22.35—24.00 Танкова музика у вик. малої орх.

Понеділок, 29. березня 1937.

8.00 Сигнал часу й пісня, 8.03 Концерт дутої орх., 8.55 Програма на днині, 10.30 Розривкова музика, з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок; у перерві ок. 13.00 год. Театральний огляд, 14.00 Реклямовий концерт, ревія, 14.35 Дерев'яний півень і писанка, авд. для дітей, 14.50 „Смиґус на Клепарові“, муз. авд., з уч. Ю. Тепи, 15.30 Великодня авдиція для села, 16.00 Музика, спів, 16.30 Театр Уяви: „Панна-мужатка“ Й. Коженьовського, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, мала орх., солісти, 19.10 „Перший і останній виступ Іванка“ вимок із пов. В. Бунікевича „Життя у кодьорах“, 19.30 „Дингус“, орх., хор, Щепанська сопран, Яновський тенор, 20.00 Балетова музика, з гр. пл., 20.40 Вечірній денник, 20.50 Актуальна гутірка, 20.55, 20.56, 21.10 Спортові вістки, 21.15 Скрипка, фортепіян, 21.45 Плита за плитою, танкова музика.

Вівторок, 30. березня 1937.

6.30 Ранішня авд. 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Нар. танки, орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Лука й пасовище, основа годівельної господарки, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Суппе: „Легка кавалерія“, увертюра, гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Концерт мандоліністів, 17.00 „Будні пп. Ковальських“ говорена повість, 17.15 Камер. концерт: форт., скр., віол., 17.50 „Жарти п. Зери“, монольоґ, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт на Поморі, 18.20 Ф. Ліст, гр. пл., 18.35 Літ. нарис: „Вулиця Кота-риболова“, 18.50 Промова поморського воєводи з нагоди Тижня пропаганди Поморя, 19.00 Чи освічена сільська молодь повинна вертатися на село, 19.20 Легка музика, орх., 20.00 Гутірка музика зі слухачем радія, 20.15 Поморські хори, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Музичні жарти, 21.15 Плити для знавців (Брамс), 22.20 Портрет Пшибишевського на тлі його листів, 22.35 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 27. березня п. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3·15 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.20 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·20 „
молоко від 11. I. ц. р. . .	0.18—0·19 „
копа яєць	3.00—3.50 „

Тенденція на масло і молоко сильна, на яйця знижкова.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 27. III. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахорізні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.10 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.30 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Кружок „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович у Станиславові відкриває з днем 1. квітня ц. р. безплатні **„Підготовні лекції“** до вступного іспиту до I. кл. гімназії для хлопців і дівчат. Зголошення приймає Канцелярія Кружка Р. Ш. при вул. Голуховського 54. — Старшина Кружка „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович у Станиславові. 539 1—2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ХТО З МУЖЧИН на становищі, вищі студії (університетські) одружиться з панною пристійною, чесною, з приданим. Дискреція. Przemyśl, Poste-restante „Prowincja“.

ДЕРЖАВНИЙ УРЯДОВЕЦЬ, літ 36, українець, оженився з панною. Більша готівка побажана. Адм. „Діла“ „Оповідне життя“. 527 1—1

АДВОКАТ, українець, літ 42, середнього росту, лагідної, веселої вдачі, шукає подруги-українки до літ 37, з більшим приданим в цілі поширення канцелярії у Львові. Поважні зголошення зі знимкою до Адм. „Діла“ під „Д-р прав“. 494 3—6

МЕШКАННЯ

ПОТОЦЬКОГО 49, чотири кімнати, кухня, комплетний комфорт, негайно до винайму. Сторож вкаже. 531 1—1

ПІДПРИЄМСТВА

В ДОРІ коло Яремча є до винайму в гарнім положенні, близько стації пансіон в цілості, евент. частинно, або сама кухня. Пансіон надається рівнож для Вп. П. Лікарів на санаторію. Рівнож пошукується фахівця-цукорника до отворення при пансіоні цукорні. Може бути спілка або винайм. Зголошення устно: Домініканська 11. II. пов. м. 10. від 8-11 рано. По 5. квітня 1937 р. письменні: Дора, „Малява“. 505 2—

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДОБРОЇ, МЕТКОЇ СЛУЖНИЦІ шукає Волощакова, Віртізська 20а. 507 2—4

АҐЕНТІВ ПОРТРЕТОВИХ на небувалих дотепер умовинах шукає портретове Заведення „Renesans“, Kielce, Focha 14. Спеціяльність портрети „Semi-Email“ фотографічні новини. Жадати проспектів. Просимо листуватись в польській мові. 128 31-36

Р І Ж Н І

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 39-100

„УНІВЕРСУМ“ комісова крамниця Пасаж Міколяша, приймає в коміс і продає мужеську, жіночу гардеробу, лиси, тхорі і т. п. 450 4—5

Ширіть наш часопис!

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.